

WADNIEMENSKI

KURIER POLSKI

Orzeszkowej 13 tel. 168
Redakcja otwarta od 12-14-6
Administracja 10-14-6
Prenumerata miesięczna zł. 4.
z odnośnikiem i przes. poczt. 4 zł. 50 gr

№ 26

Rok III.

GRODNO

wtorek 26 stycznia 1926 r.

OGŁOSZENIA: Za 1 wiersz mm za tekstem Drobn. 10
za wyraz 70 gr. Dla poszukujących pracy 5 gr. za wyraz
Miesięcznie p/g umowy. Dla ogłoszeń układ stronniczy 8-10
szpaltowy. Każda nowa podwyżka taryfy ogłoszona w na-
główku, obowiązuje wszystkie już przyjęte zamówienia
bez uprzedniego zawiadomienia.

P
A
L
A
C
E

ulica Pocztowa № 4

Cena
od 75 gr.

Dziś gigantyczny
film

DEMON MORZA

Dramat
orientalny
w 12 akt.

w rol.
główn.

Milton Sills

i inne najwybitniejsze potęgi ekranu kreują 14 głównych postaci dramatu.

3000 statystów bierze udział w masowych scenach

285,000 dolarów wyniosły koszty samych

kostiumów

200 fachowych marynarzy odgrywało rolę galerników

70 inżynierów i

techników pracowało przy budowie potrzebnych dla filmu akcesoriów

7 fachowych kapitanów za-

angażowano do kierownictwa galerami 4 galery zbudowano przy kolosalnym nakładzie pieniężnym wyno-
szącym 275.000 dolarów, 1 wielki parowiec podczas dokonywania zdjęć na oceanie. Spokojnym zatonał.

Proces komunistyczny

(D. c.)

Głównym oskarżonym w niniej-
szym procesie był Izrael Stolarski,
przedstawiony przez oskarżenie, ja-
ko najpotężniejszy filar krynkow-
skiego gmachu komunizmu, dają-
cego przysługę rzeszy adeptów i
wyznawców.

Jedynym zaś oskarżycielem poza
Kopelą był Hudek Gutman—wy-
wiadowca policji politycznej w Ło-
dź — który w zeznaniach swych
stwierdził, że na wiecach w Łodzi
słyszał przemawiającego Stolarskie-
go w imię wyrotolowych ideałów,
głoszącego za obaleniem istnieją-
cego ustroju społecznego, a wpro-
wadzeniem komunistycznego. Za-
znanie to, mogąc mieć poważnej-
sze znaczenie dla sprawy, osłabione
zostało twierdzeniem jakoby Stolar-
ski bawił w Łodzi incognito, pod
przybranym nazwiskiem „Białostoc-
kiego” i nie był ugdzie meldowany,
wobec dokumentów złożonych przez
obrońcę, z których było widoczne,
iż Stolarski był zameldowanym w
Łodzi, nazwisko zaś Białostocki jest
jego dziennikarskim pseudonimem.
Co zaś do reszty oskarżonych,
zarówno Gutman, jak pozostali świad-
kowie oskarżenia—funkcjonariusze
policji politycznej—nie określonego
powiedzieć nie mogli, prócz zwyk-
łych utartych komunalów, źródła
swe biorących w zeznaniach jed-
nostki, co do prawdziwości któ-
rej, wobec dalszych jej postępów,
wiarę stracić musieli.

Jako charakterystyczny motyw
oskarżenia posłużyć może zeznanie
jednego z wywiadowców, który twier-
dził, iż osk. Ruksza niewątpliwie
należał do działaczy komunistycz-
nych krynkowskiego oddziału, gdyż
często kupował bilety kolejowy z
Grodna do Sokółki, (skąd trakt pro-
wadzi do Krynek).

Jednemu z oskarżonych niejakie-
mu Aronowi Gryszczyńskiemu, in-
kryminowano przechowywanie taj-
nych aktów i dokumentów oddziału
Krynkowskiego. Ciekawe co o nim
powiada ekspertyza lekarska: „Gru-
szczyński cierpi od szóstego roku
życia na padaczkę, spowodowaną
zapaleniem mózgu, a połączoną za-
sobą utratę świadomości na dłuższy
okres czasu przed i po ataku. W
organizacji wykonywać mógł jedy-
nie rolę bierną. W danej chwili na
Sądzie znajduje się w stanie nie-
poczytalnym”.

Zawezwani świadkowie obrony, w
liczbie około 70 osób stanowili
zwartą armię, występującą z bronią
dowodów rzeczowych, przeciwko u-
znanej, prowokacyjnej robocie Kop-
ła, stanowiąc jednocześnie tarczę
ochronną dla oskarżonych, będącą
nader poważną i silną przeciwwa-
gą błędnych, na nich nieopartych,
dowodów i zeznań oskarżenia.
Ekspertyza kaligraficzna, zbadawszy
dokumenty, znajdujące się, jako
dowody rzeczowe, przy sprawie wy-
powiedziała się przychylnie w sto-
sunku do oskarżonych.

Przewód Sądowy, w trzecim dniu
obrad, uzupełniono złożonymi przez
obrońcę dokumentami, które Sąd—
odnosząc się do całokształtu sprawy
z godną zaznaczenia, wybitną
przychylnością i nadzwyczajną sub-
telnością—w całości załączył do akt
sprawy.

Po zamknięciu przewodu sądowe-
go zabrał głos Podprokurator Dessin,
stałe reprezentujący prokuraturę
grodzińską „w wielkich procesach
politycznych. Zrzekłszy się oskar-
żenia co do niektórych osób prokur-
tor stwierdza wiarygodność doku-
mentów (zaprzeczając podejrzeniu
co do sfalszowania takowych przez
Kopelę) ze względu na to, że w o-

wym czasie (roka 1923) zależenie
dokumentów było jeszcze możliwe,
następnie bowiem działano konspi-
racyjnie.

Omówiwszy oskarżenie co do po-
szczególnych osób zakończył prze-
mówienie następującymi słowami:
„Partja komunistyczna w Krynkach
istniała i oskarżeni, za wyjątkiem
tych, co do których zrzekam się
oskarżenia, należeli do niej. Dąże-
niem partji komunistycznej, jak wi-
domo, jest obalenie, za pomocą
gwałtownego przewrotu, istniejące-
go w państwie ustroju państwowe-
go, a wprowadzenie na jego miejsce
rad robotniczych i włościańskich
deputatów.— (kropka).

Następnie przemawiali poszcze-
gólni obrońcy.

Adwokat Stanisław Rundo — z
Warszawy — przemawiając pierwszy
wyczerpał zdawało się całości
materiał obroncy, traktując sprawę
z punktu widzenia zagrożonych in-
teresów państwowości, dzięki po-
dobnym sprawom, w których uwi-
doczniona destrukcyjna akcja takich
Kopelów kompromituje państwo,
przynosząc sobą nieobliczalne na-
stępstwa. Obrońca sprawę tę naz-
wał specjalnym i specyficznym ko-
munizmem ad hoc tworzonym przez
jednostki, które w ten, a nie inny
sposób pragną usuwać niewygod-
nych sobie ludzi, robiąc jednocześ-
nie na tem doskonały interes. Na-
zywa ten komunizm papierowym ze
względów, że jedynymi dokumentami
jakimi operuje oskarżenie są papie-
ry, między którymi znajduje się pro-
tokół stwierdzający kupno kajetów
dla kursów wieczorowych, urządz-
onych w szkole Anskiego. O doku-
mencie tym, iż jest on dowodem

działalności komunistycznej powie-
dział Kopel, który — wedle słów o-
brońcy — położył swoje piętno na
całej sprawie i okrył hańbą naszą
policję polityczną, korzystając z
usług podobnych Kopelów.

Kwestja, istnienia jakiegokolwiek
bądź protokołów organizacji komu-
nistycznych jest w pojęciu obrońcy
przesądzona, jak wiadomo bowiem
roboty komunistyczna jest konspi-
racyjna, a więc wykluczająca wszel-
kie papierki. Powołując się na zna-
lezione rzekomo protokoły, w któ-
rych zamieszczone były nazwiska
kobiety, jako członkini bojówki kryn-
kowskiej, obrońca ironicznie nasy-
wa pa tę krynkowską radykalną
z najradzykalniejszych, bowiem w
bojówce swej posiada ona nawet
amazonki.

Odnosnie, wzmianki, zawartej w
dokumentach sądowych o rzekomem
stałym uzbrojeniu członków kryn-
kowskiej partji w bomby i rewol-
wery, obrońca ut. zymuje, iż w tym
arsenałowym uzbrojeniu „towarzy-
sze krynkowscy” odbywali swój
jenerálny spacer po Krynkach.

W zakończeniu powrócił jeszcze
do osoby Kopelę i na podstawie
dalszych losów tego wyjątkowego
osobnika stwierdził, że podobni je-
mu, nie mając nic wspólnego z i-
deą i pracując w kierunku wykrycia
przestępstw jedynie dla pieniędzy,
z chwilą gdy takowych zaczyna im
braknąć, sami stają się przestęp-
cami.

Omówiwszy sprawy poszczegół-
nych oskarżonych, prosił o uniewin-
ienie podsądnych.

Przemówienia pozostałych obroń-
ców podamy w jutrzejszym nume-
rze.

OD ADMINISTRACJI

Uprasza się Sz. P. Prenumeratorów miejscowych i z pro-
wincji o wpłacenie prenumeraty za m. styczeń 1926r. i zaległych,

Kronika

Teatr Miejski

Dziś po raz ostatni przed zejściem na czas dłuższy z repertuaru. Obłęd sztuka w 4 akt. K. Moné. Ceny zmniejszone.

Jutro o godzinie 4 m. 30 po pol. przedstawienie dla młodzieży szkolnej „Sutkowski” tragedia w 5 akt. S. Żeromskiego.

Baczność!!!

Dziś o godz. 8ej w sali Sejmiku ostatnie walne zebranie pracodawców. Wszyscy — jak jeden mąż — winni się stawić!!!

Chór oficerski

Z dniem dzisiejszym wznowia swoją działalność chór oficerski.

Próby odbywać się będą stale we wtorki i piątki o godz. 7-mej wieczorem w Oficerskim Kasynie Garnizonowym przy ul. Dominikańskiej 18. Zarząd chóru, dając do jaknajwiększego powiększenia zespołu przez zrzeszenie w chorze wszystkich miejscowych śpiewaków, prosi za pośrednictwem p.p. oficerów rez. oraz urz. państw. oświaty o zapisywanie się do chóru. Zgłoszenia przyjmuje dyrektor chóru, kpt. Pasucki, poddasze ppob.

Los mordercy

Sprawa Jana Chruszczowa — mordercy rodziny Gutmanów z Grandioz — któremu groziło postawienie przed Sąd Doraźny — przekazana została przez Prokuratora na drogę postępowania zwykłego i skierowana do Sędziego Śledczego celem uzupełnienia śledztwa.

Jeżeli Prokurator przy sporządzaniu aktu oskarżenia i kwalifikacji czynu zastosuje art. 15 przepisów przechodzących do kodeksu karnego, to w takim razie Chruszczowowi, przy rozpoznawaniu sprawy w trybie postępowania zwykłego również grozić będzie kara śmierci.

Sprawa Zbońskich

W dniu dzisiejszym Wileński Sąd Apelacyjny w zmienionym składzie sędziów rozpatruje ponownie sprawę Zbońskich, skazanych przez tenże Sąd za zamordowanie pod Baranowiczami właściciela Woszczyłko. Pierwszy wyrok Sądu Apelacyjnego skazujący zbrodniarzy na karę śmierci został zaskazany przez nich do Najwyższego Sądu w Warszawie. Na sprawę powyższą został specjalnie zawieszany przez Sąd Apelacyjny znajdujący się na kursie w Białymstoku p. Dubaniewicz zast. kier. Eksp. Śledczej w Grodnie.

Związek Lokatorów i Sublokatorów w Grodnie

Zawiadania swoich członków, iż od dnia 1 stycznia r. b. lokatorzy posiadający sklepy lub mieszkania składające się z 4 okn i więcej pokoi winni płacić tylko za wodę i asenizację przy przedstawieniu im rachów przez właścicieli domów. Lokatorzy ci natomiast nie płacą za następujące świadczenia: wynagrodzenie dozorczy domu, oczyszczenie komínów, oświetlenie bramy i t. d.

Szczegółowych informacji udziela Biuro Związku (w podwórzu Mgi-stratu) codziennie od 10—1 i 6—9.

Zmiana służbowa

Vice-dyrektor tutejszego Oddziału Banku Polskiego p. Leon Kilka został przeniesiony do Lissna w Wielkopolsce, a na miejsce niego nastąpił p. Karol Chowaniec.

Biblioteka Domu Polskiego

Jest nie tylko najtańszym wydawnictwem książkowym, lecz i jedynym wydającym tylko najlepsze utwory autorów polskich.

W dorobku wydawniczym ubiegłego roku spotykamy nazwiska autorów tej miny: Jak. Ł. Przyswa, Teofil Majer, Andrzej Stang, W. Janosławski, Maria Rodzińska, Antoni Osuńdowski, Edward Słowski, Artur Guszewski, A. Zehorska, G. Olechowski, M. Smolarek, J. I. Kraszewski, J. Korzeniowski i w. innych.

W I kwartale 1926 r. ukazały się:

Barczewski Stefan. „Jak być mogło”. Nieurzędnymistiona opowieść lotnicza.
Korzeniowski Józef. „Poedynek”.
Krowiński Julian. „Z dziejów tęsknoty”. Powieść.
Smolarek Mieczysław. „Archiwariusz Gordon”. Powieść.
Olechowski Gustaw. „Rycerz”. Powieść w dwóch tomach.
Wejciecki Kazimierz. „Amerykanin”. Powieść.
Słowski Edward. Antologia współczesnych poetów polskich.
Tatarówna Stefania. „Jak Jan z Kolony jechał do Grenlandji”.
w roku 1926

„Biblioteka Domu Polskiego” dodaje swoim prenumeratorem za niewielką dopłatą.

2 premja:

1) Historia 25 lat XX wieku. Wielkie dzieło zawierające około 500 stron druku w wielkim formacie i 200 ilustracji i map.
2) Józefa Bapackiego. „Z dawnej i niedawnej Warszawy”. Wielka teka zawierająca 200 autolito-grafji.

Szczegółowe prospekty gratis i franco.

Prenumerata wraz z wysyłką wynosi:
Rocznie (36 tomów) zł. 18.50
Półrocznie (18 „) „ 9.40
Kwartalnie (9 „) „ 4.70
Wpłacać można w każdym Urzędzie pocztowym na konto P. K. O. 9779 lub przekazem pocztowym na adres:
Warszawa, Marszałkowska 31a, telefon Nr. 516 88.

Przybłąkał się

w sobotę 16 stycznia na ul. Orzeszkowej wprost redakcji mały szopeniak czarny, końce łapek białe. Wiadomość w Redakcji. 8—

Francuskiego języka

udziela wykwalifikowana nauczycielka, która studiowała język francuski w Paryżu. Wiadomość ul. Pełkowa 1 Szuszan

Zgubiono legitymację wydaną przez Pośrednictwo Pracy w Grodnie na imię Nadziei Januskiewicz. 1-1

Korepetycji języków

francuskiego i niemieckiego w zakresie wszystkich klas gimnazjalnych udziela, Krackiewicz Puzkińska 28.

Czytajcie „Nadniemeński Kurjer Polski”

Swój do swego po swoje!

Jedyny polski sklep galanteryjny

„OSTOJA”

w Grodnie przy ul. Ponizowej № 6 jest najlepszym źródłem zakupu, gdyż minimalne koszty administracyjne pozwalają nam stosować zasadę

najlepszy towar — najniższe ceny

Prosimy odwiedzić nasz sklep celem przekonania się.

1—15

Egzaminy wstępne

do klas I, II i III

Państwowego Gimnazjum Żeńskiego im. Bm. Platerówny w Grodnie

rozpoczną się dnia 1-go lutego b. r. o godz. 8 m. 15 rano

Rodania należy wnosić do Dyrekcji do dnia 29 b. m. do godz. 2 pp. W sobotę do 30 b. m. o godz. 12 tej w pol. ogłoszona będzie lista dopuszczonych do egzaminów. Wszelkie formalności winne być załatwione w kancelarii gimnazjum przed przybyciem do egzaminu.

Dyrekcja.

Doktor

Z. WEJSBREM

Orzeszkowej 4, telef. 31

Promienie Rentgena: Prześwietlenie płuc, serca i żołądka. Leczenie chorób skórnych i włosów.

Diathermia czyli elektr. przegrzewanie:

Reumatyzm, lechia, choroba serca, podagra.

d'Arsonwalizacja, elektryzacja, masaż wibracyjny, lampa kwarcowa.

Fabryka Kafi

„Stanisławów”

poleca własnego wyrobu doskonałej konstrukcji piecyki kafilowe przenośne, wyróżniające się ogromną oszczędnością opału, wysoką jakością i niską ceną.

Sprzedaż w magazynie fabrycznym przy ul. Kolejowej.

Również na składzie są przenośne kuchenki bardzo praktyczne, dogodne i tanie.

Telefon № 51.

Ogłaszajcie się w „Kurjerze Nadniemeń”

Składajcie ofiary na

KUCHNIĘ DOBROCZYNNOŚCI